

Úvodní stránka>Dopad COVID-19 na oblast justice>Dopad onemocnění COVID-19 na občanské a insolvenční věci
Dopad onemocnění COVID-19 na občanské a insolvenční věci

Portugalsko

1 Dopad onemocnění Covid-19 na občanskoprávní řízení

1.1 Lhůty v občanskoprávním řízení

Nouzový stav byl vyhlášen v období mezi 19. březnem 2020 a 2. květnem 2020

Nejdůležitější právní předpisy přijaté v daném období jsou tyto:

nařízení č. 14-A/2020

nařízení č. 17-A/2020

nařízení č. 2-A/20

nařízení č. 2-B/20

zákon č. 1-A/20 a novely

zákonné nařízení č. 10-A/20 a novely

Následoval krizový stav vyhlášený v období mezi 3. květnem 2020 a 30. červnem 2020

Nejdůležitější právní předpisy přijaté v daném období jsou tyto:

usnesení č. 33-A/20

usnesení č. 33-C/20

usnesení č. 38/20

usnesení č. 40-A/20

usnesení č. 43-B/20

usnesení č. 51-A/20

zákon č. 1-A/20 a novely

zákonné nařízení č. 10-A/20 a novely

Krizový stav byl znovu vyhlášen v období mezi 15. říjnem 2020 a 8. listopadem 2020

Nejdůležitější právní předpisy přijaté v daném období jsou tyto:

usnesení č. 88-A/20

usnesení č. 92-A/20

usnesení č. 96-B/20

Následoval nouzový stav vyhlášený v období mezi 9. listopadem 2020 a 30. dubnem 2021

Nejdůležitější právní předpisy přijaté v daném období jsou tyto:

nařízení č. 51-U/20

nařízení č. 59-A/20

nařízení č. 61-A/20

nařízení č. 66-A/20

nařízení č. 59-A/20

nařízení č. 6-A/21

nařízení č. 6-B/21

nařízení č. 9-A/21

nařízení č. 11-A/21

nařízení č. 21-A/21

nařízení č. 25-A/21

nařízení č. 31-A/21

nařízení č. 41-A/21

Důsledky pro režim procesních lhůt

V souladu s článkem 7 zákona č. 1-A/20 v konsolidovaném znění byl právní režim procesních podmínek a lhůt během nouzového i krizového stavu následující:

V soudních řízeních, která nejsou naléhavá, byl běh lhůt pozastaven na období, jehož konec bude stanoven zákonem nařízením.

Naléhavá soudní řízení probíhají bez zásahu do lhůt nebo úkonů.

Byl pozastaven běh promlčecích a prekluzivních lhůt.

Bylo pozastaveno odnětí vlastnictví a vymáhání hypoték, pokud jde o nemovitosti k vlastnímu bydlení.

Byl pozastaven běh lhůt stanovených pro dlužníky pro podání návrhu na zahájení insolvenčního řízení.

Byly pozastaveny všechny úkony vykonávacího řízení, včetně exekučních opatření, pokud to nezpůsobuje nenapravitelnou škodu nebo neohrožuje životy věřitele.

Článek 15 zákonného nařízení č. 10-A/20 stanoví, že v případě rozhodnutí orgánů o uzavření soudu v určité oblasti v důsledku pandemie jsou pozastaveny procesní lhůty (stalo se tak jen v několika případech a po omezenou dobu).

Pozastavení uplatňování procesních podmínek a lhůt skončilo dne 3. června 2020 (článek 8 zákona č. 16/2020, kterým se ruší článek 7 zákona č. 1-A/2020).

Pokud jde o doručování písemností, byla pozastavena povinnost, aby adresát potvrdil přijetí písemnosti podpisem, a byla nahrazena jinými vhodnými způsoby prokázání totožnosti a vyznačení data doručení (zákon č. 10/2020).

Původně nařízené pozastavení uplatňování procesních podmínek a lhůt skončilo dne 3. června 2020 (článek 8 zákona 16/2020, kterým se ruší článek 7 zákona č. 1-A/2020).

Zákon č. 4-B/2021 následně stanovil nové období pozastavení běhu procesních lhůt se stejným právním režimem, jako byl ten předchozí, na základě článku 6-B, který byl doplněn do zákona č. 1-A/20.

Pozastavení běhu procesních lhůt skončilo dne 6. dubna 2021 v souladu se zákonem č. 13-B/2021.

V současnosti (květen 2021) stále platí výjimečný a dočasný procesní režim stanovený v platném znění článku 6-E zákona č. 1-A/2020, který zejména umožňuje konání soudních jednání s využitím prostředků komunikace na dálku za podmínek stanovených v uvedeném zákoně.

Zákon č. 1-A/2020 (o reakci na epidemiologickou situaci způsobenou koronavirem) v posledním konsolidovaném znění je k dispozici [zde](#).

1.2 Soudní organizace a soudnictví

Během nouzového stavu

Hlavní mechanismy přijaté pro účely organizace a řízení soudnictví byly tyto:

pohotovostní plány vypracované předsedy jednotlivých soudů,

rozpis služeb s fyzickou přítomností v případě naléhavých řízení, stanovený předsedy jednotlivých soudů,

virtuální soudní síně na všech soudech (soudy prvního stupně, druhého stupně a Nejvyšší soud) umožňující konat veškerá jednání s využitím prostředků komunikace na dálku,

elektronický podpis rozsudků prostřednictvím systému správy případů,

v případě rozsudků soudních senátů může být podpis jiných soudců nahrazen prohlášením soudce zpravodaje potvrzujícím hlasování o souhlasu ostatních soudců (článek 15 zákonného nařízení č. 10-A/20),

přístup do systému správy případů prostřednictvím VPN (virtuální privátní síť),

provádění procesních úkonů prostřednictvím telekonference/videokonference,

použití elektronické pošty namísto telefonu pro žádosti o informace od soudů,

práce na dálku, kdykoli to povaha práce umožňuje.

Důsledky nouzového stavu pro soudní činnost a přidělování věcí

Soudci vykonávají svou běžnou práci na dálku, odkud mají přístup k systému řízení případů, a jsou k dispozici dostavit se osobně k soudu, je-li to nutné z důvodu výkonu služby.

Přidělování naléhavých a nenaléhavých řízení u soudů prvního stupně nebylo nikdy přerušeno.

Soudům druhého stupně a Nejvyššímu soudu byla do 15. dubna 2020 přidělována pouze naléhavá řízení. Od 16. dubna 2020 jsou přidělována všechna řízení, tj. naléhavá a i nenaléhavá.

Naléhavé úkony a řízení, v nichž jde o základní práva, mohou být vykonávány osobně (naléhavá ochrana dětí, procesní úkony a soudní řízení s obviněnými ve vazbě) nebo na dálku prostřednictvím virtuálních soudních síní.

Soudní řízení a procesní úkony, které nejsou naléhavé, byly během nouzového stavu odročeny, s výjimkou případů, kdy soudci považují za nutné uskutečnit jednání, zejména s cílem zabránit nenapravitelným škodám, nebo v případech, kdy se všechny strany dohodnou na využití telekonference nebo videokonference / virtuálních soudních síní.

Rozsudky v nenaléhavých věcech mohou být vyneseny, pokud se všechny strany dohodnou na tom, že další šetření ze strany soudu není nutné.

Úkony a řízení vykonávané osobně se uskutečňují v odpovídajících místnostech, které byly zpřístupněny v každém okresním soudu, s ochrannými a dezinfekčními prostředky. Počet zúčastněných upraví soudce na základě limitů doporučených zdravotnickými orgány.

Účast na jednání soudu se nedoporučuje, ledaže se jedná o předvolané osoby. V takovém případě se podle článku 14 zákona č. 10-A/20 uvádí, že předložení lékařského potvrzení o karanténě se považuje za vyšší moc.

Nejvyšší soudní rada zdůraznila, že během nouzového stavu musí soudy zůstat konečným garantem základních práv.

Během krizového stavu:

Hlavními přijatými nástroji soudní organizace byly:

postupné rušení opatření proti šíření nákazy v souladu s usnesením Rady ministrů č. 33-C/20,

přijetí dokumentu „*Opatření ke snížení rizika přenosu viru u soudu*“, který společně vypracovaly Nejvyšší soudní rada, Generální ředitelství pro správu justice, Nejvyšší státní zastupitelství, Vrchtná rada správních a daňových soudů a Generální ředitelství pro zdraví,

každý soud prvního stupně, každý soud druhého stupně, Nejvyšší soud a Nejvyšší soudní rada přijaly pracovní rozvrhy umožňující střídání práce s fyzickou přítomností a práce na dálku, aniž by tím byla dotčena podpůrná opatření pro rodiny, která využívají určití pracovníci, a povinná práce na dálku pro soudce a soudní zaměstnance, kteří patří do rizikových skupin.

Nejvyšší soudní rada schválila následující usnesení, aby zajistila stabilitu lidských zdrojů u soudů prvního stupně a řešila nárůst pracovní zátěže, který bude následovat po ukončení pozastavení běhu lhůt:

prodloužení funkčního období předsedů soudů prvního stupně do 31. prosince 2020,

omezení a dočasné pozastavení každoroční mobility soudců (*movimentação anual de juizes*) za účelem stabilizace lidských zdrojů a řídicích orgánů u soudů prvního stupně – (usnesení ze dne 28. dubna 2020 a 5. května 2020).

Praktické informace o fungování vnitrostátních soudů během nouzového a krizového stavu a v době postupného rušení opatření proti šíření nákazy jsou k dispozici na [internetových stránkách Nejvyšší soudní rady](#).

1.3 Justiční spolupráce EU

Během nouzového stavu:

tým kontaktního místa Evropské justiční sítě (EJS) pro občanské věci pracuje z domova, zpracovává všechny žádosti o spolupráci a informace co nejrychleji, bez ohledu na pozastavení lhůt pro soudní řízení,

tým má vzdálený přístup ke spisům prostřednictvím VPN (virtuální soukromé síť),

v případě potřeby a v naléhavých případech se na pracoviště může dostavit kterýkoli člen týmu,

v případech týkajících se justiční spolupráce je třeba upřednostnit komunikaci elektronickou poštou na adresu correio@redecivil.mj.pt.

Během krizového stavu a v době současného postupného ukončování omezení proti šíření nákazy:

tým kontaktních míst pracuje na základě rotace, která kombinuje práci na dálku a fyzickou přítomnost na pracovišti, čímž je zajištěno, že v místě pracoviště je vždy přítomen alespoň jeden člen týmu,

kontaktní místo podléhá rozpisu služeb Nejvyšší soudní rady a řídí se „*Opatřeními ke snížení rizika přenosu viru u soudu*“, která byla přijata s cílem postupného rušení opatření proti šíření nákazy.

Dopady koronavirové pandemie na objem žádostí o spolupráci a informace vyřizovaných kontaktním místem

V roce 2020 zůstal celkový počet žádostí o pomoc, které kontaktnímu místu zaslaly soudy a další orgány, poměrně stabilní v porovnání s rokem 2019; navzdory koronavirové pandemii obdrželo kontaktní místo v roce 2020 pouze o devět žádostí méně než v roce 2019. Pokud však jde o jednotlivé sítě spolupráce, jichž je Portugalsko členem, došlo k mírnému poklesu počtu žádostí adresovaných EJS pro občanské a obchodní věci, výraznějšímu poklesu počtu žádostí adresovaných síti IberRede a nárůstu počtu žádostí adresovaných justiční síti Společenství portugalsky mluvících zemí (CPLP). Během nouzového stavu, krizového stavu a období postupného rušení opatření proti šíření nákazy odpovídalo kontaktní místo na všechny obdržené žádosti o spolupráci a informace, aniž by došlo ke změně nebo pozastavení lhůt stanovených pro odpověď.

Celkový počet žádostí o spolupráci a informace v roce 2020: 356

V tomto členění:

EJS pro občanské a obchodní věci, 287

IberRede, 4

Justiční síť CPLP, 65

Celkový počet žádostí o spolupráci a žádostí o informace v roce 2019: 365

V tomto členění:

EJS pro občanské a obchodní věci, 328

IberRede, 19

Justiční síť CPLP, 17.

Statistické informace o činnosti kontaktního místa jsou k dispozici [zde](#).

2 Opatření týkající se platební neschopnosti přijatá nebo plánovaná k přijetí v členských státech po vypuknutí pandemie

2.1 Důležitá opatření v případě platební neschopnosti a související opatření, která mají dopad na smlouvy

Níže je uvedena společná odpověď na otázky 2.1 a 2.2.

2.1.1 Pozastavení týkající se platební neschopnosti

2.1.1.1 Pozastavení povinnosti podat insolvenční návrh (dlužníci)

2.1.1.2 Ochrana dlužníků, pokud jde o podání návrhu na zahájení insolvenčního řízení ze strany věřitelů

2.1.2 Pozastavení možnosti vymáhat pohledávku a pozastavení možnosti ukončit smlouvu

2.1.2.1 Obecná / zvláštní moratoria na vymáhání pohledávek / vymáhání určitých druhů pohledávek

2.1.2.2 Pozastavení možnosti ukončit smlouvu (obecné / zvláštní smlouvy)

2.2 Pozastavení činnosti civilních soudů, včetně insolvenčních, a pozastavení řízení

Společná odpověď na otázky 2.1 a 2.2.

Podle článku 6-E zákona č. 1/A/2020 (k dispozici [v platném znění](#), ve znění 12. změny podle zákona č. 13-B/2021) je zachován výjimečný a dočasný procesní režim, podle něhož jsou pozastaveny tyto lhůty:

Lhůta pro podání návrhu na prohlášení úpadku dlužníka stanovená v čl. 18 odst. 1 zákoníku o insolventci a ozdravení podniků (*Código da Insolvência e da Recuperação de Empresas*), ve znění schváleném v příloze zákonného nařízení č. 53/2004;

úkony, které mají být učiněny v rámci exekučního nebo insolvenčního řízení v souvislosti se soudním vyklizením rodinného obydlí,

promlčecí a prekluzivní lhůty týkající se výše uvedeného exekučního nebo insolvenčního řízení,

v případech, kdy úkony, které mají být učiněny během exekučního nebo insolvenčního řízení a které se týkají prodeje a soudního vyklizení nemovitosti, mohou ohrozit životy osoby, proti níž je výkon veden, nebo osoby, u níž byl prohlášen úpadek, mohou tyto osoby požadovat pozastavení předmětných úkonů za předpokladu, že se tím vážně neohroží životy oprávněného nebo věřitelů dlužníka ani nezpůsobí nenapravitelnou škodu, přičemž soud o věci rozhodne ve lhůtě 10 dnů po vyslechnutí protistrany,

pozastavení promlčecích a prekluzivních lhůt má přednost před jakýmkoli pravidly, jež stanoví povinné maximální promlčecí nebo prekluzivní lhůty, které se prodlužují o dobu odpovídající trvání pozastavení.

2.3 Další opatření v případě platební neschopnosti (týkající se např. vylučovacích žalob, plánů reorganizace, neformálních dohod atd.)

Níže je uvedena společná odpověď na otázky 2.3 a 2.4.

2.4 Související opatření, která se netýkají případů platební neschopnosti (odložení plateb, bankovní úvěry, sociální zabezpečení, zdravotní pojištění, dotace pro podniky)

Společná odpověď na otázky 2.3 a 2.4.

Byl vytvořen nový mimořádný postup na podporu životaschopnosti podniků (*processo extraordinário de viabilização de empresas*, PEVE) – viz zákon č. 75/2020 a usnesení Rady ministrů 41/2020.

Zákon 75/2020:

zavádí výjimečný a dočasný režim pro prodloužení lhůty pro dokončení jednání zahájených za účelem schválení ozdravného plánu nebo dohody o

vyrovnání, jakož i poskytnutí času na přizpůsobení navrhovaného insolvenčního plánu v souvislosti s pandemií COVID-19,

rozšiřuje výhodu stanovenou v čl. 17-H odst. 2 zákoníku o insolventci a ozdravení podniků (CIRE), ve znění schváleném v příloze

[zákonného nařízení č. 53/2004](#), na partnery, akcionáře nebo jiné osoby, které mají s podnikem zvláštní spojení a které financují její činnost během zvláštního revitalizačního postupu (*Processo Especial de Revitalização* (PER)),

stanoví uplatňování mimosoudního režimu pro ozdravení podniků (*Regime Extrajudicial de Recuperação de Empresas*, RERE), schváleného

[zákonem č. 8/2018](#), na podniky, které jsou v současnosti v platební neschopnosti v důsledku pandemie COVID-19,

vytváří mimořádný postup na podporu životaschopnosti podniků postižených hospodářskou krizí v důsledku pandemie COVID-19,

stanoví povinné částečné rozdělení ve všech projednávaných insolvenčních řízeních, v nichž výnosy z likvidace přesahují 10 000 EUR,

stanoví přednostní vyřizování návrhů na uvolnění jistot nebo záruk poskytnutých v souvislosti s insolvenčním řízením, zvláštním revitalizačním postupem nebo zvláštním postupem podle dohody o vyrovnání.

Závěrečná poznámka:

Přestože uvedené informace byly pečlivě shromážděny, je vždy nutné nahlížet do platných právních předpisů a jejich příslušných novel. S ohledem na čl. 5 odst. 2 písm. c) rozhodnutí 2001/470/ES nejsou tyto informace pro portugalskou Nejvyšší soudní radu, soudy ani pro kontaktní místo závazné.

Poslední aktualizace: 15/12/2022

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.